

Larischova vila jako svědek paměti Silver A

10.1.2026 - | Krajský úřad Pardubického kraje

Pardubice si v pátek 9. ledna již posedmnácté připomněly odkaz výsadku Silver A, pardubického odboje a tragédii v Ležákách při slavnostním setkání v prostorách Larischovy vily. Akce byla nejen pietní vzpomínkou, ale i setkáním pamětníků.

Slavnostního setkání se zúčastnil hejtman Pardubického kraje Martin Netolický, ředitel Památníku Lidice Eduard Stehlík, zástupci Senátu a Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, Ministerstva kultury ČR a dalších institucí. Tradiční program byl zahájen pietní vzpomínkou a kladením květin ve sklepních prostorách Larischovy vily, kde účastníci uctili památku obětí nacistického teroru.

Akce dlouhodobě přesahuje rámec pietního aktu a je chápána jako připomínka hodnot, na nichž stojí demokratická společnost, i jako prostor pro mezigenerační setkávání a předávání paměti odboje.

Vzpomínka, poděkování a hodnota svobody

„Setkáváme se zde nejen proto, abychom si připomněli tragické oběti období nesvobody, ale také proto, abychom ocenili odvahu a odhodlání těch, kteří se aktivně zapojili do zahraničního i domácího odboje. Dnešní den v sobě nese i pozitivní rozměr. Připomíná okamžik, kdy parašutisté Bartoš, Valčík a Potůček dne 15. ledna navázali spojení s exilovou vládou v Londýně, čímž zahájili plnění mimořádně náročného úkolu v rámci operace Silver A. Pietní akt je proto nejen vzpomínkou, ale i poděkováním a připomenutím hodnot, na nichž stojí naše svoboda,“ řekl na úvod hejtman Martin Netolický.

„Larischova vila je místem, které v posledních letech prošlo zásadní proměnou a postupně získává nejen novou podobu, ale především nový smysl. Velmi si vážím mimořádné spolupráce s Československou obcí legionářskou, díky níž se tento objekt stal důstojným prostorem pro připomínání našich tradic, historických milníků i celé řady bezejmenných obětí. O to více mě těší, že jsme se jako Pardubický kraj dohodli na intenzivnější spolupráci a převzetí spoluvlastnického podílu, čímž potvrzujeme, že chceme toto místo rozvíjet jako centrum paměti, zdravého patriotismu a živé historie i pro další generace,“ sdělil hejtman Netolický.

Kraj posouvá obnovu památky o krok dál

Zastupitelstvo Pardubického kraje na svém prosincovém jednání jednomyslně schválilo smlouvu o smlouvě budoucí, která se týká bezúplatného nabytí ideální poloviny této národní kulturní památky do vlastnictví kraje. Záchrana a rozvoj Larischovy vily je dlouhodobě jednou z krajských priorit v oblasti kultury a památkové péče. „Od roku 2016 do konce roku 2025 bylo z rozpočtu uvolněno na záchranu objektu celkem 44,7 milionu korun, a to například na dokončení fasády či rekonstrukce interiéru včetně restaurování historických prvků,“ řekl hejtman Netolický.

Převod padesátiprocentního podílu by měl orgán Československé obce legionářské schválit na podzim letošního roku, případně na jaře 2027. Tento termín je stanoven i s ohledem na dokončení rekonstrukce objektu. Poté zde vznikne stálá expozice věnovaná vypálení osady Ležáky a osudům ležáckých dětí, ale také okupaci Čech a Moravy, činnosti organizace Obrana národa či historii známé Kavárny Veselka. Součástí bude rovněž historie Zámečku, dalšího silného symbolu nacistických represí na Pardubicku.

Z historické vily moderní místo paměti

Larischova vila, vybudovaná v roce 1885, má být po dokončení revitalizace otevřena veřejnosti jako místo paměti, vzdělávání i komunitních aktivit. Kromě muzejních expozic zde budou probíhat kulturní a společenské akce, edukační programy a branně-sportovní aktivity pro děti a mládež, aby se odkaz hrdinů odboje uchoval i pro další generace. „Správcem památky by se mělo do budoucna stát Východočeské muzeum v Pardubicích. S jeho vedením jsme již jednali na téma nových expozic a jednotlivých exemplářů, které by mohly být poskytnuty ke stabilní výstavě,“ doplnil na závěr hejtman.

<https://www.pardubickykraj.cz/aktuality/131311/larischova-vila-jako-svedek-pameti-silver-a>